

זה. אבל אם אתה משיג הסכם, אתה חוגג על ההסכם ואתה שוכח את הרגעים הצורמים. אם אתה לא משיג הסכם, אז שום דבר לא השתנה.

צריך להיזהר, כי לפעמים אומרים משאר ומתן ישר והמטרה היא בעצם להתחמק ממ שאזמתן בכלל, כלומר להקשות עליו בצורה כזאת שזה לא יתקיים.

● אילו זה יהיה תלוי בך, מה היה יוצא מהמשא-המתן הזה?

המוקד הוא השאיפה להתקדם לקראת קהילה מיוחדת-כוננית. יש שקוראים לזה קונפדרציה. בעיניי עדיפה המילה קהילה (קומיוניטי). קהילה זה משהו שקיים (באירור פה), ופרט לקונפדרציה ההלוותית (שווייץ) אין בעולם קונפדרציה.

כלומר בקהילה יש איזון, יש ריבונות, מבחינת הרגל והביטוי הלאומי, אבל... נאמר את זה ככה: מדינה פלסטינית ש" כולה לעשות כל מה שהיא תרצה — אני חושב שמוצדק לחשוש מזה. מדינה פלסטינית ש" נית שמעמדה בעצם מסוייג על-ידי התאפי קות צבאית, אני לא אומר שזה פירו, דבר מוחלט, אבל הסדרים כמו אלה שיש לנו עם מצריים — אגב, שטחים עצומים מפורזים שם, יותר מאשר כל השטח של הגדה המער בית.

כלומר, אין שם טנקים ויש שם מחוייב יות קהילתיות, לגבי גישה הרדית, לגבי תי אום של מדיניות-חזק, בעצם כמו מדינות הקהילה האירופית. כמה זה מסוכן? ניבצר ממני להבין, אני מבין מדוע הליכוד לא רוצה כל-כך. הוא בכלל לא רוצה לוותר. הסתירה היא בתוך מפלגת-העבודה: לרצות להיפטר משטחים ואל להיח שתוכל לקבוע את המע מר המישפטי של השטחים שתיפרד מהם. שמחתי לראות סימנים לכך בניתוח הזה של מרכז יפה*.* הם אומרים שני דברים. הם אומרים דברים לא-טובים לגבי תקופת-מעבר של 15 שנה. אבל הם אומרים שיש תנאים

מדינה פלסטינית. כי כל מוסד שייבחר ייח לגבי כל השטח שעליו הוא ישלוט, כגרעין של מדינה, וכל העולם יכיר בה, אולי פרט למדינת-ישראל. כלומר, הוא אמר בעצם שכל העניין של אוטונומיה, של בחי

את מדיניותה לאור של טוהר-מידות ואלט רואים. האמריקאים צריכים, לפי דעתי, להסביר מדוע הם רואים כדבר לא-טוב — אני לא מדבר על העניין של הגבולות, אני מדבר על

ליות, הנובעות ממקורות יותר עמו קיפ? מה מקור הפחד הזה? קודם כל, צריך לומר שהשכנים שלנו תרמו לזה. קשה להסתגל לתמורות של הזר לת. כאשר אש"ף יצא לאוויר העולם, אם

שאלה: אולי אפשר להגיע להסכם: כל צד יבחר בנציגים של הצד האחר. **תשובה:** אילו הייתי באיזה מישחק-טניס, מאוד הייתי רוצה למנות את הצד השני. הייתי ממנה אדם ששבר את שתי רגליו בתאונת-סקי. זה אבסורד.

התנגד רוב העם

אשר בהם מדינה פלסטינית המשולבת בתוך איזה מין קונפדרציה, שזה לא בהכרח פוגע כביטחון של מדינת-ישראל. שמעתי גם הרים פלסטיניים שמבחינה סטרוקטורלית הם אינם מתנגדים לזה. גם אתה פירסמת כי ערפאת פעם התייחס לזה, ואפילו הזכיר שמת של ישראלים שדגלו בזה...

● בפגישה שלנו בבירות הזכיר ערפאת את הרעיון שלך להקמת ברית בנלובס** של ישראל, פלס טיין וירדן, והביע תמיכה.

אז מה שלא ברור לי הוא מדוע האמרי קאים, לפחות, אינם בודקים את האופציה הזאת.

● זהו פחד מפני היהודים, אני חר שבו.

מדוע הם חושבים ששילטון עצמי, לפי הדנימיקה הזאת, לא תהיה מדינה. ציטטתי מאמרים שקסינג'ר כתב אחרי קמפ-דייוויד. הוא צילצל לריניץ, והוא דיבר איתי ואמר, אני רואה שבנין חתם, נגד כל דבר חזוי ומשוער, על הסכם שפירושו בעצם

רות, מוביל למדינה פלסטינית. ● מי אמר?

קסינג'ר כתב את זה בספרו. אני ציטטתי את זה. הוא אמר: הפרדוקס הוא שרוקא מי שמתנגד למדינה... הניסוח שלו היה לגבי נגיף: המיסמך שהוא חתם עליו הוא בלי התאמה למדיניות שהוא דוגל בה.

● זה קורה לפוליטיקאים. אבל אם זה נכון — ואני מהסס לומר את זה — מה שאומרים התחיה ומולדת ושרון זה לא כליכך מטומטם, מבחינתם, שהם עושים חשבון שאם יש בחירות אז ייבחרו נציגים.

קודם כל, מה שזה מוכיח הוא שהערכים עשו שגיאה גדולה שדחו את קמפ-דייוויד. אילו קיבלו את קמפ-דייוויד המדינה שלהם כבר היתה קיימת, כבר חוגגת את העשור הראשון. אבסורד כזה, מגאווה פצועה של חוסין ושלחם.

אבל כששרון והתחיה אומרים שמה שש" מיר רוצה זה דבר אחד, אבל מה שהוא יגיע אליו זה שלב ראשון, ויש מומנטום כזה, וזה לא כליכך חריג, ולא כליכך רחוק מהמציאות.

אבל מי שמכין ששילטון קבע איננו אפש רי, מבחינה ישראלית, לא מדבר מבחינה אלטרואיסטית. אמרתי באיזה מקום שכל מדינה קובעת את מדיניותה כאור ויש האינטרס ומסבירה

הסטרוקטורה, ששלוש ישויות כאלה... ● אנשים פחדים מהמילים מדינה פלסטינית.

אבל מדינה בתוך קונפדרציה, מדוע זה... אבל יש עוד פרדוקס. מפלגת-העבודה אר מרת שהיא נגד מדינה פלסטינית. אבל בעצם כל השנים הסיסמה של מפלגתנו היתה מדינה פלסטינית גדולה. כי כשאמרנו מדינה ירדנית-פלסטינית, שתשתרע מטולכרם עד גבול עיראק, וכשמביאים בחשבון תוספת האוכלוסיה, אז זוהי מדינה פלסטינית גדולה, גדולה מאוד אפילו, עם טנקים.

● אני חושב שזו דוגמה יחידה בהיסטוריה שמדינה מעדיפה שתי קום לידה מדינה גדולה, ולא מדינה קטנה.

לא רק זה. לירדן יש כוח צבאי, יש טנקים, יש ציוד בריטי וסובייטי די מרשים. כלומר יש כוח איוה מן תחיה ממילה, יותר מאשר מהרבר עצמו. אבל אם זה עוזר לקרוא לזה "ישות", אז מה זה איכפת.

● כשיש פחד כזה מפני המילה אש"ף, פחד מפני המילים, "מדינה פלסטינית", ובמשך הרבה זמן היה פחד מפני המילה פלסטינים, האם לא עלה פעם על דעתך שיש לכך סיבות תת-הכרתיות, אירציוני

אידיאולוגיה של "כולה שלי", ולא להתחלק, כלומר בעצם אותו רדיקליזם טרטרואלי שיש אצלנו, אז הם יצרו בזה שליהודים אין שום דבר, אין להם שום זהות לאומית, ואז הבנו שרוצים חסל — כל הטרמינולוגיה הקומוניסטית, הבריונית, לחסל את הישות הציונית, אייחצון לכבר אותנו בשם המפורש שלנו, ישות ציונית, וכו'.

● זה כמו הישות הפלסטינית שי זאב שיף כתב עליה.

אני לא צריך לומר "ישות", כי זה בריוק מה שהם אמרו כדי להתחמק מהמושג של עם. מה שקורה הוא שקשה מאוד לפשוט תר מית. לפתע פתאום, מתוך התפתחויות שחלו אצלם, הם מוכנים לנטוש את הרטוריקה הזאת, אפילו להשתמש כפי שהשתמשו כ" סטוקהולם במושג של להכיר בישראל כמדינה באיזור. אגב, זה יותר טוב מהניסוח של קסינג'ר, להכיר בזכותה של ישראל להתקיים. כי להתקיים אפשר גם באוגנדה, או ישראל יכולה להיות איזו פרובינציה, כמו אונטאריו. להתקיים, כמדינה באיזור.

בכל זאת לא פשוט להתפשט מהתבניות. אגב, זה קורה גם לגבי השאלה שעוררת לגבי האמריקאים והמילחמה הקרה. דעת-הקהל, הי פחד הזה מרעת-הקהל, המושג הזה עלה הרכה בשיחה שלנו. קודם כל, מימסד יוצר את דעת-הקהל. למשל, המימסד האמריקאי חינך את האמריקאים שהמושג של הכרה באיך